

Trnavský samosprávny kraj

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2017

Vzdelávanie knihovníkov

Firmná kultúra a proklienský prístup v knižnici

Porada bibliografov verejných knižníc TTSK

Z našich knižníc

Hlohovská knižnica dostáva nový vzhľad

Činnosť Obcej knižnice v Okoči opäť ožila

Trnavská poetika 2018

Čítajme si 2018

Trnavské kontexty 2018

Slovensko - krajina plná zázrakov

Týždeň slovenských knižníc v KJF v Trnave

Noc s Andersenom v Galantskej knižnici

Knižnica v Hornom Trhovišti získala grant

Zázračný oriešok má 10 rokov

Spisovateľka Kristína Balúchová v Senici

Fórum humoristov 2018

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave seniorom

Zo spolkovej činnosti

*Výzva na predkladanie návrhov
na udelenie ocenenia*

Ročník: 45

Číslo: 1

Trnava 2018

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2017

SIEŤ KNIŽNÍC

V roku 2017 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) 226 verejných knižníc (VK), z toho 165 fungujúcich a 61 stagnujúcich knižníc:

- 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave),
- 3 regionálne (Galantská knižnica, Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica),
- 12 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sered', Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč),
- 9 obecných knižníc s profesionálnym zamestnancom
- 201 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom (z toho 140 fungujúcich a 61 stagnujúcich obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom).
- 1 zrušená knižnica

Výrazný úbytok počtu profesionalizovaných obecných knižníc súvisí s usmernením SNK v Martine, podľa ktorého základným kritériom zaradenia obecnej knižnice do siete profesionalizovaných knižníc je počet prevádzkových hodín knižnice - 19 hodín týždenne (predpokladá sa polovičný pracovný úväzok knihovníka). Z 22 profesionalizovaných obecných knižníc uvádzaných v roku 2016 toto kritérium spĺňa len 9. Ďalších 13 knižníc, ktoré boli v minulých rokoch uvádzané ako profesionalizované obecné knižnice, dlhodo- bo nespĺňa kritérium počtu prevádzkových hodín. Celkové dosiahnuté výsledky VK TTSK okrem tejto skutočnosti zásadne ovplyvnil aj nárast počtu stagnujúcich knižníc (+9) a zrušenie jednej obecnej knižnice.

KNIŽNIČNÝ FOND

Údaje o knižničnom fonde VK TTSK sú uvádzané len za fungujúce verejné knižnice.

Knižničný fond VK TTSK tvorilo spolu 1 758 392 (-53 270) knižničných jednotiek (ďalej kn. j.). Keďže údaje sú uvádzané len za fungujúce knižnice, celkový počet kn. j. je ovplyvnený aktuálnym počtom fungujúcich a stagnujúcich knižníc. Pokles knižničného fondu bol zaznamenaný vo všetkých okresoch, pričom najvýraznejší bol v okresoch Du- najská Streda a Trnava. Z pohľadu jednotlivých sietí bol najvyšší pokles v sieti profesio- nalizovaných knižníc, čo súvisí s vyššie spomínanými preradením 13 knižníc do siete neprofesionalizovaných knižníc, kde prišlo logicky k nárastu počtu kn. j. **Priemerná cena 1 dokumentu získaného kúpou bola 10,47 € (+1,09 €). Celkovo bol zakúpený kniž- ničný fond v hodnote 215 388 € (+31 801 €).**

V roku 2017 použili VK TTSK na nákup kn. fondov spolu 215 389 € (+31 801 €). Nárast vykázali všetky okresy s výnimkou okresu Hlohovec (-1 812 €). **Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2017 zakúpené nové knihy v hodnote 0,45 € (+0,08 €). Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2017 zakúpených 0,042 kn. j. (+0,002 kn.j).**

V roku 2017 zaznamenali nárast finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu regionálna krajská knižnica, regionálne knižnice a sieť mestských knižníc. Pokles bol

zaznamenaný v sieti profesionalizovaných a neprofesionalizovaných obecných knižnic. **Celkový prírastok v roku 2017 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinným výtlačkom) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK bol 0,066 knižničných jednotiek (+0,003).** Počet titulov periodík v roku 2017 poklesol na 756 titulov (-10 titulov).

VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

VK TTSK zrealizovali v roku 2017 spolu 1 357 463 (-127 743) výpožičiek knižničných dokumentov. Pokles počtu výpožičiek vykázali všetky okresy, najvýraznejší pokles bol zaznamenaný v okresoch Piešťany (-52 501) a Hlohovec (-30 942).

Priemerný počet výpožičiek v roku 2017 na 1 obyvateľa TTSK bol 2,81 (-0,20) výpožičiek, každý registrovaný používateľ zrealizoval priemerne 32,63 (-0,37) výpožičiek.

Aj v porovnaní jednotlivých sietí knižnic zaznamenali pokles výpožičiek všetky siete. Najvýraznejší pokles zaznamenala sieť mestských knižníc (-75 044) a sieť obecných profesionalizovaných knižníc (-40 159 výpožičiek).

Absenčné výpožičky – knižnice zrealizovali 979 676 (-84 398) absenčných výpožičiek. Pokles bol zaznamenaný vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Trnava, kde prišlo k miernemu nárastu. Najvýraznejší pokles vykázali VK v okresoch Piešťany (-44 797) a Hlohovec (-14 689). Počet **prezenčných výpožičiek** dosiahol hodnotu 377 787 (-43 345). Pokles vykázali VK vo všetkých okresoch, najvýraznejší v okrese Hlohovec (-16 253).

Regionálne knižnice poskytli svojim používateľom spolu 34 461 bibliografických a faktografických informácií a na požiadanie vypracovali 537 rešerší.

POUŽÍVATELIA

Aj v roku 2017 pokračoval trend poklesu aktívnych (registrovaných) používateľov, ktorý dosiahol hodnotu 41 605 (-3 367). Pokles bol zaznamenaný vo všetkých okresoch, najvyšší vo VK okresu Trnava (-835). Rovnako nepriaznivý trend pretrváva aj v počte aktívnych používateľov do 15 rokov, ktorých bolo v sledovanom období zaregistrovaných spolu 14 854 (-1 282). Mierny nárast vykázali len VK v okresoch Hlohovec (+25) a Skalica (+20). Najvýraznejší pokles bol v okresoch Piešťany (-372) a Dunajská Streda (-306).

VK TTSK zaregistrovali 41 605 (-3 367) používateľov, čo je 8,62 % (-0,50%) z celkového počtu obyvateľov TTSK v sídlach fungujúcich VK TTSK.

Pokles počtu aktívnych používateľov bol zaznamenaný vo všetkých sieťach VK TTSK. Najvýraznejší pokles vykázali obecné neprofesionalizované knižnice (-1 175), najmenší regionálna krajská knižnica (-332). V počte aktívnych používateľov do 15 rokov bol nárast vykázaný len v regionálnej krajskej knižnici (+160). Zvyšné siete vykázali pokles, najvýraznejší v sieti obecných neprofesionalizovaných knižníc (-601 používateľov do 15 rokov) a v sieti profesionalizovaných obecných knižníc (-536).

Počet fyzických návštevníkov dosiahol spolu 629 675 (-41 351). Najvyšší nárast vykázali len VK okresov Trnava (+21 477) a Piešťany (+20 638). Pokles bol v okresoch Hlohovec, Senica a Skalica. Z uvedeného počtu bolo 268 446 (+75 648) návštevníkov podujatí a 15 472 (-5 929) návštevníkov internetu pre verejnosť. Pokles v tomto ukazovateli bol zaznamenaný vo všetkých okresoch TTSK s výnimkou okresu Trnava (+398).

V roku 2017 každý obyvateľ TTSK navštívil knižnicu v priemere 1,31 krát (+0,12). Aktívny používateľ navštívil v priebehu roka 2017 knižnicu v priemere 15 krát (+2). S postupným poklesom počtu fyzických návštevníkov vo VK dochádza k nárastu virtuálnych návštev, ktorý v regionálnych knižniciach TTSK dosiahol 294 427 (+39 728). Údaje o počte virtuálnych návštevníkov mestských a obecných knižníc nemáme k dispozícii.

VZDELÁVACIE A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

VK TTSK zrealizovali spolu 2 983 (-4) vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre verejnosť, z toho bolo 709 hodín informačnej výchovy (-132). Najviac podujatí bolo zorganizovaných už tradične v okrese Trnava – spolu 794 (+4). Výraznejší nárast bol vykázaný v okresoch Piešťany - spolu 729 (+60) podujatí, mierny pokles v okresoch Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec a Senica. Nárast počtu podujatí zaznamenali mestské (+105) a neprofesionalizované (+86) VK. Z uvedeného počtu podujatí bolo uskutočnených 709 (-132) hodín informačnej prípravy (HIP). Nárast zaznamenali VK v okrese Galanta, Hlohovec, Skalica a Trnava, významnejší pokles uvádzajú VK v okrese Piešťany.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

V edičnej činnosti sa knižnice orientovali na vydávanie regionálnych bibliografií, výberových bibliografických letákov k pripravovaným podujatiam, metodických a propagačných materiálov o svojej činnosti. VK TTSK vydali spolu 37 (+2) edičných titulov. Edičná činnosť jednotlivých regionálnych knižníc je uverejnená vo vyhodnotení činnosti týchto knižníc. Počet vydaných bibliografií sa dlhodobo pohybuje na približne rovnakej úrovni, je závislý na počte a významnosti rôznych výročí v danom roku. V roku 2017 regionálne knižnice vydali spolu 8 bibliografií.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

VK TTSK mali k dispozícii 139 (-55) počítačov s pripojením na internet pre verejnosť. Využiť Wifi pripojenie majú používatelia možnosť v 52 (+5) VK TTSK, informácie o svojich službách na webe sprístupňuje spolu 78 (+4) VK. Knižnično-informačné systémy využíva 23 VK, z toho 4 regionálne knižnice, 10 mestských, 5 profesionalizovaných a 4 neprofesionalizované knižnice. KJF v Trnave zatiaľ ako jediná VK TTSK ponúkla svojim čitateľom možnosť využiť technológiu RFID (Radio Frequency Identification). V roku 2017 sa podarilo túto technológiu zaviesť aj v Obcej knižnici v Chtelnici.

ZAMESTNANCI A HOSPODÁRENIE

Vo VK TTSK pracovalo 122,06 zamestnancov a 66,16 osôb, s ktorými bola uzavretá dohoda o práci mimo pracovného pomeru. Údaje o hospodárení knižníc neposkytli všetky VK TTSK. V rámci mimorozpočtových zdrojov bolo z FPU podporených spolu 29 žiadostí v celkovej hodnote 83 700 €. V podprograme 5.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra bolo podporených 8 žiadostí vo výške 24 000 €. Projekty boli zamerané na výmenu alebo doplnenie knižničného vybavenia, najmä regálov. V podprograme 5.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity bolo podporených 5 žiadostí troch knižníc v celkovej hodnote 8 300 €. V rámci podprogramu 5.1.3 Akvizícia knižníc bolo

podporených 16 žiadostí v hodnote 51 400 €. Okrem RKK a RK požiadalo o podporu akvizície len 6 mestských a 6 obecných knižníc TTSK.

V roku 2017 použili VK TTSK na nákup knižničných fondov 215 388 € (+31 801 €). Nárast vykázalo 6 okresov, pokles bol vykázaný len v okrese Hlohovec. 16 VK TTSK použilo na tento účel 51 400 € pridelených z Fondu na podporu umenia. Finančné prostriedky z rozpočtu zriaďovateľa boli použité vo výške 163 988 € (+37 101 €). Z celkového počtu 165 fungujúcich knižníc nemalo k dispozícii žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu 49 knižníc (29 % z počtu fungujúcich knižníc), čo je o 9 knižníc viac ako v roku 2016.

Mestské knižnice mali na tento účel 66 904 € (+19 940 €). Suma na nákup knižničných fondov v jednotlivých mestských knižniciach sa pohybovala od 1 120 € do 15 000 €, suma nižšia ako 2 000 € bola pridelená trom mestským knižniciam.

V sieti obecných profesionalizovaných knižníc bola použitá suma 6 771 € (-5 996 €). Pokles súvisí s preradením niektorých profesionalizovaných obecných knižníc do siete neprofesionalizovaných knižníc. Napriek tomu jedna z týchto knižníc nemala na dopĺňovanie knižničných fondov žiadne finančné prostriedky, dve knižnice nakúpili knižničný fond za menej ako 60 €, tri knižnice mali k dispozícii sumu od 399 € do 460 €, čo je pre tento typ knižnice nedostačujúce.

Najhoršia situácia v dopĺňovaní fondov naďalej pretrváva v **sieti neprofesionalizovaných knižníc**. 48 knižníc (jedna tretina) v rámci tejto siete, nemalo k dispozícii žiadne finančné prostriedky, 17 knižníc použilo sumu nižšiu ako 100 €, 18 knižníc sumu nižšiu ako 200 € a 10 knižníc sumu do 300 €. 42 neprofesionalizovaných knižníc malo k dispozícii od 301 € do 999 € a len 6 knižníc nakúpilo nové knižničné jednotky za viac ako 1 000 €.

V rámci poplatkov za knižničné činnosti získali VK TTSK v sledovanom období 95 584 € (+11 888 €). Tento údaj uviedlo z celkového počtu fungujúcich knižníc 87 knižníc. Treba však zdôrazniť, že väčšina obecných knižníc od svojich používateľov nevyberá žiadne poplatky, alebo len symbolickú sumu.

Údaje o príjmoch (výnosoch) a nákladoch na hlavnú činnosť uviedlo spolu 150 knižníc. Príjmy dosiahli celkovú hodnotu 2 701 765 €, náklady na hlavnú činnosť 2 725 377 €. Na tomto mieste treba skonštatovať, že získavanie údajov o hospodárení obecných knižníc, ktorých zriaďovateľom je obec, bolo aj v minulosti problematické. Vo väčšine knižníc údaje nezahŕňajú náklady na prevádzku knižníc, mzdu alebo odmenu pre knihovníka, prípadne iné účtovné položky.

Prehľad výsledkov činnosti VK TTSK v roku 2017 je spracovaný na základe podkladov, ktoré jednotlivé verejné knižnice poskytli príslušnému metodickému oddeleniu na základe jeho žiadosti. Údaje o výške dotácií sú získané zo zverejneného Rozhodnutia riaditeľa Fondu na podporu umenia výzva č. 8/2017.

Spracovala Ivana Gáľusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

Firemná kultúra a proklientský prístup v knižnici

Kľúčovým prvkom v každej knižnici sú ľudské zdroje. V záujme poskytovania čo najlepších služieb je preto nevyhnutné udržiavať práve personál dobre vyškolený a vysoko motivovaný, aby bolo možné efektívne uspokojovať požiadavky verejnosti. Preto Knižnica Juraja Fándlyho v rámci celoživotného vzdelávania pracovníkov knižníc pravidelne pripravuje pre knihovníkov odborné semináre zamerané na aktuálne problémy. Inak tomu nebolo ani v tomto roku.

Koncom mája a začiatkom júna sa v aule Trnavskej univerzity Pazmaneum uskutočnil trojdňový celoslovenský odborný seminár pre pracovníkov verejných a univerzitných knižníc zameraný na rozvoj osobného a tímového tvorivého potenciálu ako súčasť zdravej a optimálnej firemnej kultúry a kreatívneho vývinu internej a externej

komunikácii v knižnici. Účastníci seminára sa prostredníctvom tejto komunikácie naučili nájsť v praxi optimálne hodnoty firemnej kultúry, ktoré upevnia v knižnici proklientský prístup. Seminár sa uskutočnil v spolupráci s Univerzitnou knižnicou Trnavskej univerzity a s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave.

Prvá časť seminára sa uskutočnila 24. mája 2018. Lektorka PhDr. Zuzana Ocharovichová sa venovala najmä problematike etiky a firemnej kultúry a tímovej práci. Časť prvého dňa semináru bola venovaná aj téme návštevník knižnice a to z pohľadu čitateľskej gramotnosti, čitateľských kompetencií, typológie čitateľov a tiež z pohľadu účinkov čítania. V závere prvého dňa sa účastníci zaoberali aj problematikou asertivity a motivácie pracovníkov.

Druhá časť seminára sa uskutočnila 31. mája 2018 pod lektorskou taktovkou Mgr. Ivicy Osvaldovej, psychologičky s bohatými skúsenosťami z práce s klientom. Táto časť seminára bola venovaná problematike verbálnej a neverbálnej komunikácie, riešeniu problémov, vyjednávacím technikám a zásadám spätnej väzby. Podrobne boli rozobrané najčastejšie chyby v komunikácii a celý deň možno zhrnúť do výstižného motta:

MYSLEŤ NEZNAMENÁ AJ VYSLOVIŤ
 VYSLOVIŤ NEZNAMENÁ VYPOČUŤ
 VYPOČUŤ NEZNAMENÁ AJ POROZUMIEŤ
 POROZUMIEŤ NEZNAMENÁ SÚHLASIŤ
 SÚHLASIŤ NEZNAMENÁ AJ VYKONAŤ
 VYKONAŤ NEZNAMENÁ DODRŽIAVAŤ

Posledná časť seminára sa uskutočnila 7. júna 2018 opäť s lektorkou Mgr. Ivicou Osvaldovou. Pozornosť bola tentokrát namierená na náročné životné situácie, ktorými sú hlavne stres a konflikt, ktoré sa vyskytujú v každej organizácii. Účastníci sa dozvedeli, že stres a konflikt nemusia byť vždy len škodlivé, naša pozornosť však bola zameraná na škodlivé stresové a konfliktné situácie.

Účastníci seminára mali možnosť osvojiť si niektoré stratégie zvládania stresu a základy stresmanažmentu, dozvedeli sa o príčinách vzniku stresu a konfliktov a spôsoboch, ako niektoré príčiny ich vzniku môžu eliminovať, alebo ako s nimi bojovať a odstraňovať ich.

Seminár bol súčasťou projektu Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave Knižnica dokorán, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Text: Ivana Gálusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Porada bibliografov verejných knižníc TTSK

Bibliografky regionálnych knižníc TTSK sa stretávajú raz ročne na porade, kde vyhodnotia svoju činnosť za predošlý rok a referujú o svojich plánoch na ďalšie obdobie. Tentoraz sme sa zišli dňa 16. mája 2018 v Galantskej knižnici, kde okrem kolegyň z Dunajskej Stredy, Trnavy, Pezinka a Senice prišli aj pracovníčky Slovenskej národnej knižnice Katarína Birčková a Ivana Glončáková.

V úvode nás privítal riaditeľ Galantskej knižnice PhDr. Štefan Polák v spoločnosti Mgr. Kataríny Soukupovej, riaditeľky Záhorskej knižnice v Senici. Porada prebiehala podľa programu a viedla ju Mgr. Zuzana Mésarošová z KJF v Trnave. Nasledovalo vyhodnotenie činnosti bibliografických pracovísk TTSK a BSK za rok 2017 a pokračovalo sa plánom aktivít na tento rok. S informáciami zo zasadnutia Koordinačnej rady pre bibliografickú činnosť SR v roku 2017

a prehľadom plánovaných úloh na rok 2018 nás oboznámili kolegyně zo Slovenskej národnej knižnice, informovali aj o pripravovanom pracovnom seminári o skúsenostiach s katalogizáciou podľa pravidiel RDA. Potom sme prediskutovali a snažili sa vyriešiť naše pracovné problémy. Na záver sme sa dohodli, že na budúci rok sa stretneme v Malokarpatskej knižnici v Pezinku. Na záver programu bola pripravená návšteva národnej kultúrnej pamiatky Farského kostola sv. Štefana kráľa, ktorou spravádzal p. Juraj Pekarovič.

Dúfam, že kolegyně si odniesli z Galanty mnoho užitočných skúseností i pekných spomienok a tešia sa na opätovné stretnutie o 5 rokov v Galante.

Text: Judita Kontárová, Galantská knižnica

Z NAŠICH KNIŽNÍC

Hlohovská knižnica dostáva nový vzhľad

Knižnica – pre niekoho zbytočnosť, pre iného palác, kde žijú knihy, ktoré majú svoje miesto v poličke. Slovo knižnica sa mnohým spája s predstavou útulného miesta – sedieť si v príjemnom kresle, v prítmí lampy a listovať vo voňavej knihe plnej múdrych slov. Takúto predstavu sa snažíme postupne od minulého roka pre našich čitateľov pretaviť do skutočnosti. Deti dostali prednosť a začali sme detským oddelením. Knižovníčky sa v spolupráci so základnými školami snažia deťom ukázať, že tráviť čas v knižnici je pre deti a mládež prínosom.

Priestory detského oddelenia sme upravili, dotvorili a rozšírili, čím oddelenie získalo príjemnú atmosféru, dôležitú najmä pri organizovaní podujatí. Začali sme vyradením 5 000 ks poškodených, nevypožičiavaných a zastaraných kníh. Po 33

rokocho boli vymaľované steny, na podlahe je nový koberec, regály postupne knihovníčky vo voľnom čase natierali na červeno-bielu farbu a celý priestor zjemnili detskými obrázkami. Detskí čitatelia boli nadšení, práve táto veková kategória je totiž najvnímavejšia na zmenu prostredia. Pôvodný vzhľad a veľkosť detského oddelenia už nevyhovoval súčasným požiadavkám návštevníkov, ani na organizovanie podujatí.

Pôvodné priestory sme rozšírili o miestnosť z vedľajšej budovy, ktorá susedila s detským oddelením a získali sme tak miestnosť na organizovanie väčších podujatí. Po týchto úpravách sme rozbehli besedy

s hercami, ktorí dabovali hlavné postavy v knihe Harry Potter. Besedy sa stretli s veľkým úspechom, deti mali možnosť dozvedieť sa viac o dabingu, účinkujúci ich presvedčili o potrebe vedieť rýchlo čítať a reagovať na text.

Koncom školského roka organizujeme pre žiakov podujatie „Odporuč mi knihu na prázdniny“, ktoré je rozdelené na dve časti – pre žiakov I. a II. stupňa. Žiaci si navzájom odporúčajú knihu na prázdniny a na konci podujatia sú odmenení kúskom torty a darčekom. Počas letných prázdnin majú deti možnosť každý štvrtok prísť do Zámockej záhrady vypočuť si rozprávku čítanú známou osobnosťou. Podujatie sa

volá „Čítanie v tráve“ a tento rok im príde čítať Csongor Kassai, Braňo Jobus, Juraj Hrčka, Zdenka Laciková, župan Jozef Viskupič a ďalší.

Ale aby sme sa nevenovali len detským čitateľom, zriadili sme pre dospelých pri oddelení krásnej literatúry novú čítareň. Starú študovňu so 7 druhmi nábytku sme vypratali, opäť vymaľovali, položili koberec, zariadili pohodlnými kreslami a čitatelia majú možnosť si v klude, nerušení v tichu, vychutnať nové číslo časopisu, alebo knihu ako prezenčnú výpožičku.

Pre čitateľov, ktorí si chodia do knižnice len vypožičkať knihy momentálne modernizujeme a pretvárame do oku lahodiacej podoby priestory v beletrii. Miestnosť sme presvetlili tým, že sme vyradili staré, nepožičiavané a poškodené knihy. Na burze sme z týchto kníh, ktoré na svojom putovnom živote zažili množstvo dotykov, obliatí kávou či džúsom, predali cca 900 ks a za utŕžené peniaze sme nakúpili 40 nových. Dopĺňanie knižničného fondu zabezpečujú kolegyně v oddelení katalogizácie z vlastných zdrojov knižnice a od júla máme vďaka dotácii z Fondu na podporu umenia, hlavného partnera projektu, možnosť nakúpiť nové knihy pre detských aj dospelých čitateľov do všetkých oddelení vo výške 7 000 eur. Je to doteraz najvyššia získaná suma z FPU, za čo sme veľmi vďační.

Snažíme sa vytvoriť pre návštevníkov knižnice príjemné prostredie, pretože veríme, že príjemný a funkčný interiér a nové knihy sú dôležité pre úspešne fungujúcu knižnicu a pritiahnutie všetkých vekových kategórií do knižnice. Skrásnené prostredie s novými knihami prispieva určite aj k zvýšeniu čitateľskej gramotnosti detí a mládeže. Za malý poplatok ponúkame lacný, príjemný a užitočný spôsob trávenia voľného času.

Text: Nicole Vajgelová, MsKC – knižnica Hlohovec

Foto: Archív MsKC - knižnica Hlohovec

Činnosť Obcej knižnice v Okoči opäť ožila

Obecná knižnica v Okoči bola od júla 2016, po tragickej udalosti, úmrtí kolegynky Márie Kissovej, zatvorená. Tohto roku zastupiteľstvo obecného úradu rozhodlo o obnovení činnosti knižnice. Doterajšie umiestnenie v priestoroch ZŠ Očkoč však bolo treba zmeniť, nakoľko škola potrebuje túto miestnosť opätovne využiť na odborné vzdelávanie žiakov. Knižnica sa musí presťahovať do iných priestorov. V strede obce sa našla

budova, v ktorej je umiestnený klub dôchodcov a v druhej polovici sídlila banka. Po zrušení pobočky banky sa naskytila možnosť umiestnenia knižnice práve do týchto miestností. Celú budovu však čakala dôkladná rekonštrukcia. Medzičasom sa našla vhodná osoba na post obcej knihovničky s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa, Júlia Csibaová. Na miesto obcej knihovničky nastúpila vo februári 2018. Hneď začala s prípravnými prácami k presťahovaniu knižnice. Vzhľadom na veľkosť knižničného fondu to nebola jednoduchá práca. Bolo treba vyradiť zastarané, neaktuálne a poškodené knižničné jednotky. Využila pritom metodickú pomoc regionálnej knižnice v Dunajskej Stredě.

Vyradovanie týchto zväzkov sa vykonáva postupne aj s poznačením vyradených zväzkov v prírastkových zoznamoch. Popri knižničnej práci má na starosti aj písanie obcej kroniky a zostavovanie obecných novín. Podarilo sa jej už zorganizovať aj zopár podujatí pre deti a dospelých ako napr. stretnutie so spisovateľmi Zsuzsannou Lampl a Zoltánom Kácsorom.

Budova a priestory pre nové umiestnenie knižnice sú už takmer hotové. S presťahovaním sa ráta v júni. V tejto budove bude mať priestor knižnica aj na uskutočnenie podujatí. Obec Očkoč vynaložila značné financie aj úsilie na obnovenie činnosti tejto kultúrnej ustanovizne, kvôli čomu im patrí úprimné uznanie!

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Stredě

Foto: Júlia Csibaová, Obecná knižnica v Okoči

Trnavská poetika 2018

V roku 2018 sa koná už 3. ročník voľného cyklu literárnych stretnutí Trnavská poetika, ktoré pripravujú Štefan Kuzma a Pavol Tomašovič spolu s KJF v Trnave v rámci aktivít Klubu priateľov Trnavy, Spolku slovenských spisovateľov a Slovenského PEN klubu. Prvé tohtoročné literárno-hudobné stretnutie sa konalo v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave 13. marca 2018. Známý lekár, spisovateľ a pedagóg Miroslav Danaj prezentoval svoju novú knižnú zbierku pod názvom Muž z mora. Odznali texty z tejto knihy, ktoré predniesol Štefan Kuzma a Lucia Rakúsová, reflexie na jeho novinku v podaní Zlady Matlákovej, ale i vzájomné rozhovory. Hudobným hosťom bola trnavská skupina The Breakers.

Skúsení moderátori Pavol Tomašovič a Štefan Kuzma si na druhé stretnutie v rámci cyklu Trnavská poetika, ktoré sa konalo 26. apríla 2018, pozvali básnika a prekladateľa Teofila Klasa (obč. menom Jozef Zavarský), držiteľa Ceny mesta Trnava. Jozef Zavarský patrí k výrazným predstaviteľom našej duchovnej kresťanskej orientovanej poézii, ktorú od roku

1988 píše pod pseudonymom Teofil Klas. Písal verše i dovtedy, od svojich stredoškolských rokov, no publikoval iba sporadicky. Knižne debutoval v roku 1993 súborom básní Najbližšej k Taju. Toto stretnutie s básnikom bolo spojené s prezentáciou jeho útlej knižočky básní Trnavský nádych. Ukážky z jeho tvorby recitoval Bohumil Chmelík. Hudobným hosťom bola mladá trnavská skupina Family Friend.

Na treťom pokračovaní Trnavskej poetiky si milovníci poézie opäť raz pohľadili dušu nádhernými básňami. Tentokrát to bolo v Západnom krídle radnice 6. júna 2018. Hosťami moderátorov Pavla Tomašoviča a Štefana Kuzmu boli známi slovenskí básnici Ján Tazberík a Erik Ondrejička. Že sú títo básnici v Trnave obľúbení, o tom svedčila preplnená sála. Odznala filozofická debata o svetle a o jeho prenesení do poézie. Aj o tom boli básne, ktoré sme si vypočuli so zatajeným dychom. Atmosféru doplnila samozrejme skvelá hudba v podaní Janky Andevskej. Aj keď sa nad Trnavou blýskalo a hrmelo a okná bičoval dážď, vďaka organizátorom a ich hosťom bol tento večer veľmi príjemný.

Celý cyklus podujatí Trnavskej poetiky z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, ktorý je hlavným partnerom projektu.

Text: Emília Dolníková, Alena Beňová, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave

Čítajme si 2018

Záhorská knižnica sa po ročnej prestávke opäť zapojila do najpočetnejšieho detského čitateľského maratónu na Slovensku s názvom „ČÍTAJME SI“, ktorého 11. ročník sa konal v stredu 30. mája 2018. Projekt vznikol pred desiatimi rokmi s cieľom pritiahnúť k čítaniu viac detí, a najmä poukázať na význam literatúry pre detského čitateľa. Realizuje sa 6 hodinovým čitateľským maratónom, do ktorého sú zapojené deti takmer zo všetkých miest Slovenska. Krstnou mamou projektu je spisovateľka Oľga Feldeková. Akciu organizuje Linka detskej istoty, n. o., aby aj týmto spôsobom reagovala na podnety detí z poradenskej Linky pre deti a mládež 116111. Projekt má ambíciu posilniť aktivity, ktoré podporujú čítanie u detí, pretože pre rozvoj osobnosti dieťaťa i mladého človeka, má kniha neodmysliteľný význam. Pomáha poznať hodnoty, rozlišovať dobro a zlo, rozvíja slovnú zásobu. Vytvára priestor pre tvorivosť, fantáziu, ponúka chvíle intimity, príležitosť byť sám so sebou, relaxovať. Dáva možnosť naberať množstvo informácií, vedomostí, nápadov, pomáha porozumieť pojmom. Čitateľský maratón sa stáva z roka na rok populárnejším, kým do prvého ročníka sa v roku 2008 zapojilo 2 912 detí, v roku 2017 to bolo až 46 040 detí.

Tohtoročný maratón odštartovala v detskom oddelení prednostka mesta Senica, JUDr. Katarína Vrlová, ktorá prečítala deťom prvú stranu príbehu a deti ju počúvali naozaj s nadšením. Po vydarenom úvode sa striedali v čítaní triedy 5. a 6. ročníkov zo všetkých štyroch základných škôl v Senici. Podporiť čitateľské aktivity

prišli i deti literárno-dramatického odboru zo ZUŠ v Senici spolu s pani učiteľkou Ľ. Paveskovou. Každý žiak prečítal jednu stranu z knihy Grázlik Gabo a príšerná pestúnka, ktorá zaujala vtipným príbehom neposedného Gaba. Pre starších žiakov zo ZUŠ sme vybrali knihu Ruby Redfortová, Pozri sa mi do očí. Všetci účastníci sa podpísali na spoločný plagát z podujatia a do svojej školy si odniesli diplom ako pamiatku na maratónové čítanie. V Senici sa do projektu zapojilo 201 detí a na celom Slovensku rok 2018 priniesol ďalšie osmičky v podobe 38 853 čítajúcich.

Text: Jana Bányová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Milan Soukup

Trnavské kontexty 2018

V rámci Trnavských kontextov 22. februára 2018 predstavila KJF v Trnave novú knihu autorky Ľudmily Martinkovičovej. Už názov knihy - Poštárske zážitky - hovorí, že autorka čerpala inšpiráciu zo svojej práce, ktorá jej prirástla k srdcu. Poštovou doručovateľkou sa stala po vzore svojich rodičov a keďže zážitky boli zaujímavé, dostali sa aj na papier. Počas podujatia sme ich počúvali v podaní Margaréty Partelovej a Kláry Bartakovičovej. Hudbou ich doplnila Beáta Kuracinová - Vargová. Počas práce padne poštovým doručovateľom do topánky určite aj nejaký ten kamienok. A práve takýmto symbolom Beáta Kuracinová - Vargová vyprevádzala prezentovanú knihu na cestu k čitateľom. Stretnutie to bolo veľmi príjemné. Zavŕšili sme ho čašou vína a keďže autorka pochádza z hanáckeho kraja, aj prvými hanáckymi koláčikmi.

Literárno-hudobným podujatím Ako sa rodí poslanie sme si v stredu 2. mája 2018 v Synagóge – Centre súčasného umenia v Trnave pripomenuli 100. výročie narodenia Alfréda Wetzlera, jedného z väzňov, ktorému sa spolu s Rudolfom Vrhom podarilo utiecť z koncentračného tábora v Osvienčime. Podujatie organizovalo Mesto Trnava v spolupráci s KJF v Trnave, Klubom priateľov Trnavy a ďalšími. Mo-

derátormi celého popoludnia boli Pavol Tomašovič a Štefan Kuzma, ktorí pripravili rozprávanie historika Ivana Kamenca a spisovateľa Milana Richtera o dobe, v ktorej Wetzler žil. Kniha Čo Dante nevidel vyšla prvýkrát v roku 1964 pod pseudonymom Jozef Lánik. Meno Wetzler používal na dokladoch po úteku z Osvienčimu. Až 5. vydanie knihy, ktoré bolo o 45 rokov neskôr, nesie občianske meno autora. Kniha bola označená za najlepší slovenský román v autobiografickom žánri. Predslov k vydaniu, ktoré v roku 2010 uviedli práve v Trnave, napísal uznávaný britský historik sir Martin Gilbert. Alfréd Wetzler dostal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra 2. triedy in memoriam a Kríž Milana Rastislava Štefánika. Je Čestným občanom Trnavy in memoriam a je po ňom pomenovaná aj jedna ulica v meste. Zomrel v roku 1988. Podujatie sa konalo v rámci cyklu Trnavské kontexty.

Celý cyklus podujatí Trnavské kontexty z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, ktorý je hlavným partnerom projektu.

Text: Emilia Dolníková, Alena Beňová, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave

Slovensko - krajina plná zázrakov

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede bola v mesiaci máj hositeľkou putovnej výstavy ilustrácií Zuzany Fuskovej, ktorej obrázky sú súčasťou knihy Slovensko - krajina plná tajomstiev s podtitulom Prázdniny s deduškom. „Primárnym cieľom tejto publikácie je osloviť zahraničných Slovákov, ktorých deti vyrastajú v novej domovine. Poslaním knihy je prostredníctvom pútavých príbehov budovať v deťoch vrúcny vzťah k domovskej krajine svojich rodičov – ku krajine,

v ktorej žijú ich starí rodičia a ďalší príbuzní. Dynamické príbehy osadené do súčasnosti ponúkajú deťom čitateľom zážitkové spoznávanie Slovenska, sprístupňujú im známe legendy, čerpajú z miestnych zvykov a tradícií.“ (Šingovská, L.) Kniha vyšla dvoj-
jazyčne so slovensko-anglickým textom. Neskôr sa publikácia osvedčila aj pri doplňovaní učiva dejepisu pre základné školy.

Popri výstave sa zároveň uskutočnila autorská beseda s vydavateľkou a autorkou projektu Lenkou Šingovskou pre žiakov 4. a 5. ročníka ZŠ Smetanov háj v Dunajskej Strede. Beseda prebehla interaktívnou formou. Na jednej strane pani Šingovská prečítala úryvky z publikácie a kladla deťom otázky, pomocou ktorých mohli uhádnuť k príbehu patriacu ilustráciu. Na druhej strane mali deti možnosť porozprávať vlastné príbehy a skúsenosti pri návšteve týchto známych miest. Behom jednej vyučovacej hodiny získali množstvo zaujímavých informácií o kultúrno-historických pamiatkach Slovenska. Autorka projektu nám poskytla metodiku k uskutočneniu interaktívnej besedy, ktorú využijeme pri návšteve výstavy ďalších tried základných škôl.

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: Archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede

Týždeň slovenských knižníc 2018 v KJF v Trnave

Tohtoročný, už 19. ročník Týždňa slovenských knižníc, sa niesol v znamení motto „Knižnice pre všetkých“. Úvodným podujatím, a aj slávnostným otvorením celého týždňa bola 5. marca. 2018 beseda s Jozefom Banášom. Známeho spisovateľa privítala plná čitateľň ľudí, ktorí si so záujmom vypočuli autorovo pútavé rozprávanie. Hovoril o svojom románe Zastavte Dubčeka, čím sme si zároveň pripomenuli 50. výročie Pražskej jari. Zmienil sa aj o pripravovanej knihe o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, ktorá vyjde v predvečer 100. výročia vzniku prvej

Československej republiky. Na záver bola autogramiáda.

Počas ďalších dvoch dní návštevníci mali možnosť využiť ponuku naučiť sa vypracovať rešerš a bolo zabezpečené aj poradenstvo pri práci s počítačom, hlavne pre staršiu generáciu. Pre seniorov bol určený aj program čítania z tvorby spisovateľky Gabriely Spustovej Izakovičovej s prvkami poetoterapie a tréning pamäti pod odborným lektorským vedením. Podujatia boli súčasťou projektu pre seniorov pod názvom Aktivita ako dominantný spôsob starnutia, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

V rámci podujatí klubu Fóra humoristov pripravila KJF v Trnave pre svojich návštevníkov stretnutie so spisovateľkou Zuzanou Kuglerovou, ktorá je známa nielen tvorbou pre deti, historickými románmi pre dospelých čitateľov, ale i svojou poéziou, ktorú si publikum vypočulo v podaní samotnej autorky. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Počas trvania Týždňa slovenských knižníc prebiehali v Trnavskom kraji jarné prázdniny. KJF v Trnave pripravila pre deti na celý prázdninový týždeň viacero podujatí pod názvom Zažeň nudu s nami, zábavnými súťažami. V knižnici to žilo a dvere oddelenia pre deti sa takmer ani nezavreli. Deti mohli každý deň navštíviť detskú herňu, kde na nich čakal vždy iný zaujímavý program. Okrem detí z Trnavy pricestovali

aj čitatelia z okolitých dedín: Zeleneč, Ratkovce, Šúrovce, Dolná Krupá, Brestovany, Bohdanovce nad Trnavou, Horné Orešany, Boleráz, Borová, Jaslovské Bohunice, ale prišli aj deti zo Serede i z Nitry. Spolu 175 účastníkov sa hrovou formou zapájalo do vedomostných či hádankových súťaží. Viacerí si tu našli svojich nových kamarátov a častokrát sa tu stretli celé rodinky a svoje deti povzbudzovali nielen rodičia, ale tiež starí rodičia či iní príbuzní.

Počas celého týždňa sa ako sprievodné podujatie konala výstava prác žiakov Špeciálnej ZŠ, ktorá sídli na Beethovenovej ulici v Trnave. Ďalšou sprievodnou akciou bola amnestia na všetky sankčné poplatky za dlho nevrátené knihy. Túto šancu využilo spolu 123 čitateľov a takto sa vrátilo 475 kníh. Jednorazový vstup pre návštevníka bol zadarmo. Zaviedla sa i novinka pre nových čitateľov – rodinný preukaz, čitateľ zaplatí iba jeden členský poplatok pre všetkých členov rodiny. Knižnica pripravila v tomto týždni 15 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 562 návštevníkov. Celkovo knižnicu navštívilo 1 960 návštevníkov.

Text: Emília Dolníková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Knižnica v Hornom Trhovišti získala grant

Obecná knižnica v Hornom Trhovišti v okrese Hlohovec sa pýši novým prírastkom kníh, ktoré zakúpila vďaka úspešnému projektu z Fondu na podporu umenia. Hoci Obecný úrad pravidelne prispieva zo svojho rozpočtu na nákup nových kníh, nedá sa to porovnať s nákupom za 1000 Eur, ktoré priniesli knižnici 226 nových kníh od najviac čítaných autorov. Starosta obce Ing. Tibor Veľký a knihovnička Katarína Jančátová veria, že sa tým zvýši návštevnosť knižnice a pribudnú aj noví čitatelia. K tomu usporiadali „Deň otvorených dverí“, na ktorom sa zúčastnilo 24 návštevníkov. Pri debata a posedení pri káve si prezreli knihy a ktoré ich zaujali, požičali si ich domov.

Text: Katarína Jančátová, Obecná knižnica Horné Trhovište

Foto: Archív Obecnej knižnice v Hornom Trhovišti

Noc s Andersenom v Galantskej knižnici

Už po štrnásťkrát sme sa s našimi detskými čitateľmi zapojili do medzinárodného podujatia na podporu detského čítania s názvom Noc s Andersenom. Tento ročník sa uskutočnil 23. marca 2018. Je to vždy najbližší piatok k 2. aprílu - dňu narodenia H. Ch. Andersena.

Ako vždy sme pre deti pripravili bohatý program spojený s čítaním a rozprávkami. Najprv nás pobavilo divadlo ŠOK zo Šale svojou hrou na motívy rozprávky Čert a Káča. Predstavenie sme si pozreli v bábkovej sále MsKS Galanta. Deti sa do predstavenia aktívne zapájali a nakoniec si spolu s účinkujúcimi zatancovali. Potom sme sa presunuli do priestorov Galantskej knižnice, do detského oddelenia, kde pokračoval program a bolo pripravené občerstvenie pre malých účastníkov.

Ďalším bodom programu bolo vyhotovenie veľkonočnej ozdoby – kuriatko vo vajičku – podľa predlohy z knihy z nášho detského oddelenia. Pokračovali sme hlasným čítaním z knihy podľa výberu detí. Zvíťazil stále populárny Harry Potter. Neskôr sme súťažili v riešení slovných hier, ktoré tak ako čítanie rozvíjajú slovnú

zásobu a vyjadrovanie. Večer sme zakončili diskotékou.

V tomto ročníku sa zapojilo 105 účastníkov, z toho 30 aj do programu v knižnici. Boli to naši čitatelia a žiaci galantských ZŠ. Veľa detí prejavilo záujem navštevovať knižnicu aj ako čitatelia. Už teraz sa tešíme na nových čitateľov, ktorých sme takýmto spôsobom získali. Veď to je cieľom týchto podujatí, prebudiť u detí záujem o knihy a tým rozvíjať nielen vzťah k čítaniu, ale aj ich fantáziu.

Text: Alena Jamrisková; Galantská knižnica

Foto: Archív Galantskej knižnice

Zázračný oriešok má už desať rokov

Festival Zázračný oriešok. Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe, sa priateľom rozprávky vo všetkých jej podobách otvoril už po desiaty raz a to v šate, ktorý mu dala ilustrátorka Katarína Ilkovičová, autorka tohtoročnej orieškovej ceny. A hoci vždy v sebe prináša niečo nové a netradičné, tento ročník bol predsa len o niečo výnimočnejší. Nielen že sme oslávili jeho jubileum, ale svojim rozprávkovým obsahom prispel i k oslavám 100. výročia vzniku Československej republiky. Tak aspoň na pár dní spojil Čechov a Slovákov a poukázal na ich spoločnú históriu a kultúru, čím nadobudol väčší, medzinárodný rozmer.

Hlavnými organizátormi X. ročníka festivalu bolo Mesto Piešťany, Mestská knižnica mesta Piešťany a RTVS. Záštitu nad ním prebrali Ministerstvo kultúry SR, veľvyslankyňa Českej republiky na Slovensku Livie Klausová a predseda Trnavského samosprávneho kraja, Jozef Viskupič. Deti so svojimi rodičmi či starými rodičmi, žiaci materských a základných škôl z Piešťan a celého okresu - tí všetci mohli navštíviť a zažiť množstvo sprievodných podujatí. A samozrejme nechýbali ani obľúbení Trpaslíci a ich Smajliceda, nový animovaný seriál o pavúcej rodinke Websterovcov a špeciálne premietanie animovaného seriálu spojené s interaktívnou besedou a workshopom s názvom Piešťanské Tresky Plesky.

Jubilejný Zázračný oriešok sa niesol v znamení čítania, počúvania, pozerania a ilustrovania nielen slovenských, ale i českých rozprávok. Odštartoval 22. mája a deti sa mohli stretnúť s množstvom spisovateľov, ilustrátorov, rozhlasových, televíznych tvorcov a zástupcov vydavateľstiev rozprávkových knižiek. Boli medzi nimi napríklad Ján Uličiansky, Roman Brat, Dušan Dušek, Daniel Hevier, Laco

Kerata, Iva Procházková, Lenka Rožnovská, Petra Nagyová Džerengová, Martina Matlovičová, Vladimír Král, Peter Uchnár, Bystrík Vančo, Marek Mertinko, Karla Kučerová a mnohí ďalší.

Odborná i detská porota však mala namiesto zábavy opäť plné ruky práce s počúvaním osemnástich súťažných rozhlasových titulov a rozhodovaním, ktorý z nich si zaslúži najviac orieškov. Navyše jej pribudla celkom nová kategória - okrem monologických rozprávok a rozprávkových hier hodnotili aj hry pre deti. A ako to dopadlo? V kategórii rozprávkových hier zvíťazil suverénne Dobrý sluha, zlý pán, na motívy rozprávky Boženy

Němcovej. V kategórii monologických rozprávok u odbornej poroty zvíťazila Rozprávka o rytierovi smutnej povahy (na motívy známych príbehov o Donovi Quijotovi), deti si za víťaza zvolili príbeh Theseus a Ariadna. Prvú priečku v kategórii hier pre deti vďaka dospelákovi obsadil Sen noci svätajánskej a detská porota sa rozhodla pre Záhradu papierových drakov podľa knižnej predlohy spisovateľky Jany Bodnárovej.

Rozhlasové hry a ich tvorcovia však neboli jediní ocenení. Laureátom Zvláštnej ceny RTVS sa stala filmová, divadelná, televízna a v neposlednom rade rozhlasová herečka Táňa Pauhofová. Zvláštnu cenu Literárneho informačného centra - Cenu Márie Ďuričkovej, získal spisovateľ, básnik a aforista Tomáš Janovic, za ktorého ju prišla do Piešťan prevziať jeho vnučka.

No a my všetci sme zvedaví, čo prinesie ďalší, už jedenásty ročník.

Text: Matúš Nižňanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

Foto: Archív Mestskej knižnice mesta Piešťany

Spisovateľka Kristína Balúchová v Senici

V utorok 5. júna 2018 v rámci Dní detskej knihy zavítala na besedu do oddelenia pre deti a mládež Záhorskej knižnice v Senici spisovateľka, psychologička, filantropka, niekdajšia letuška, mama dvojročnej dcéry a teraz i redaktorka Televízie Bratislava – Kristína Balúchová. O zážitky z lietania, písania, príhodách zo vzduchu, z pozemského, tuzemského i exotického zahraničného prostredia sa podelila s deťmi z III. Základnej školy v Senici.

Kristína Balúchová, rodáčka z Kežmarku, vyštudovala psychológiu na Filozofickej fakulte Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Takmer 6 rokov bola letušk-

kou. Písaniu sa venuje už 10 rokov. Napísala doteraz 6 kníh, z nich tri pre deti. Letecké povolanie k ich rodine patrí, veď pilotom bol aj jej manžel. Jej stará mama bola sesternicou básnika Milana Rúfusa. Nuž azda aj talent a vlohy na písanie, podobne ako i lásku k lietaniu, získala tiež génmi. Senické deti prišli na besedu pripravené. Veď jej z najnovšej knižky

Kapitán Padák & Pašerácka spojka už začali čítať. Mnohých však letecké katastrofy a informácie okolo lietania zaujímajú natoľko, že niektorí štvrtáci netajili, že raz chcú byť pilotmi a štvrtáčky letuškami. Deti už lietadlami leteli do Bulharska, do Dánska, Grécka, Tuniska, do Turecka či do Talianska. O tom, aké jazykové a iné predpoklady a znalosti musí záujemca o letectvo mať, sa dozvedeli školáci z prvej ruky...

Text a foto: Milan Soukup

Fórum humoristov 2018

Na prvom tohtoročnom stretnutí v KJF v Trnave privítali členovia klubu Fóra humoristov hostku - spisovateľku Zuzanu Kuglerovú, ktorá je známa nielen tvorbou pre deti, svojou poéziou, ale i historickými románmi pre dospelých čitateľov. Aj keď prvoplánovo chceli scenáristi podujatia na tomto stretnutí osláviť sviatok MDŽ, preto zazneli k tejto téme na úvod aj krátke ukážky z tvorby Evy Jarábkovej, predsa len, zvyšok podujatia bol venovaný autorke Zuzane Kuglerovej, jej povestiam, historickým románom a jej trinástej komnate – poézii. Tú si publikum vypočulo v podaní samej autorky. Boli to básne obsahujúce pocity plné nádeje a šťastia, vášne, erotiky, ale i básne plné smútku, básne, aké prežíva každá žena, čo nájde a neskôr stratí lásku. Poéziu, ktorá zaznela, doplnila hudbou Beáta Kuracinová Vargová, moderátorkou večera bola Benjamína Jakubáčová. Podujatie sa uskutočnilo v rámci Týždňa slovenských knižníc.

V rámci Fóra humoristov sa v netradičný termín - piatok 4. mája 2018 zišli v Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave priaznivci poézie Beaty Vargovej Kuracinovej. Literárny kritik a teoretik Milan Hamada v začiatkoch tvorby Beaty Vargovej o jej poézii napísal: „... je poéziou lásky, obrazne by som mohol povedať, že prináša sto podôb lásky. Lásky mileneckej, nežnej i vášnivej, lásky manželskej, lásky materskej, lásky, ktorá je zmyslom života. Jej láska je mnohotvárna, premenlivá, zmyslová aj duchovná, dominuje však tá druhá.

A nechýba jej ani humor. “Práve pre toto spojenie s láskou sme vybrali autorkinu poéziu pre májový večer. Prispeli k tomu nielen verše v podaní Zlatice Kazimírovej, ale i Július Selnekovič, Ján Štrelec a Stano Kamenčík, ktorí tvoria jadro hudobnej formácie s názvom Hlboká Plytčina a ktorí okrem vlastných piesní prekvapili autorku aj zhudobnením jej dvoch básní. Na záver sme Beatu

Vargovú Kuracinovú potešili gratuláciou k jej najnovšej knihe - Sprievodca po Trnave pre deti a kyticou k okrúhlemu životnému jubileu.

Cyklus podujatí Fóra humoristov z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, ktorý je hlavným partnerom projektu.

Text: Alena Beňová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave seniorom

„Problémom 19. storočia bolo dožiť sa staroby.

Problémom 20. storočia bolo starobu zabezpečiť.

Problémom 21. storočia bude naplniť ju obsahom.“

Wojciech Pedich (2014)

Starnutie a staroba je prirodzená súčasť ľudského života a najväčšou výzvou starnutia sa stáva zabezpečenie kvality života seniorov. Aj KJF v Trnave sa svojimi cieľenými podujatiami pre seniorov zapája do Národného programu aktívneho starnutia. Už od roku 2014 pravidelne organizujeme tréningovanie pamäti seniorov pod názvom Mozgový jogging. Tréningy sa realizujú v uzavretej 10 až 12 člennej skupine, ktorá sa stretáva raz do týždňa. Pre veľký záujem sme sa rozhodli vytvoriť aj program pre pokračujúci kurz, to je 6 stretnutí. Tréningy vedie vyškolená certifikovaná trénerka pamäti. Účastníci sa učia zvládať viaceré mentálne techniky a pohybové cvičenia na aktivizáciu a udržanie kognitívnych schopností.

Účastníci kurzov sa na nás obracali s otázkou „A čo ďalej? Pripravte nám ešte niečo zaujímavé.“ Preto sme v tomto roku pripravili projekt Aktivita ako dominantný spôsob starnutia, ktorého cieľom je zapojiť seniorov do aktívneho spoločenského života, aktivizovať ich kognitívne schopnosti a spomínanie. Projekt je súčasťou veľkého projektu Knižnica dokorán, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Poslednú stredu v mesiaci pripravujeme stretnutie seniorov so zaujímavými ľuďmi. Na prvé stretnutie sme pozvali poetku Gabrielu Izakovičovú-Spustovú. Išlo o autorské čítanie s prvkami poetoterapie. Pri čítaní poézie účastníci prenášali svoje pocity a emočné zážitky na papier. Druhé stretnutie vo februári malo názov Knížnica – dom plný bohatstva. Host'om bol aj nevidiaci pra-

covník knižnice, Július Bartek, ktorý napriek svojmu hendikepu, sa začlenil do pracovného kolektívu a aktívne sprostredkováva služby nevidiacim.

V marci sme do našej seniorskej komunity na Spomínanie so slovenským rozhlasom pozvali rozhlasového redaktora a novinára Martina Jurča. Hovoril o svojej práci a o svojom vzťahu k Trnave. Účastníci si vyskúšali prácu redaktora na vlastnej koži. V druhej aktivite pripravil hlasy známych rozhlasových osobností. Úlohou bolo podľa hlasu rozpoznať, komu hlas patrí.

„Spomienkovo alebo Prsteň mojej (starej) mamy: Ako zachovať rodinné príbehy pre svojich potomkov“, opäť stretnutie s Gabrielou Izakovičovou-Spustovou, autorkou knihy spomienok svojej mamy. Cieľom bolo vyvolať v účastníkoch spomienky na detstvo, zvrátové okamihy v ich živote, či rodinné príbehy, ktoré sa v rodine trajújú. V ďalšom kroku ich naviesť a ukázať ako sa taká kniha spomienok či rodová kniha píše, vzbudiť v nich záujem o uchovanie ich spomienok.

V máji nás vo svojej virtuálnej prechádzke Rozprávanie o starej Trnave Simonne Jurčová previedla starým mestom. Zaujímavé fotografie a obrazy z minulých dôb priblížili už neexistujúce zákutia mesta. Účastníci sa aktívne zapájali, spomínali na ľudí, na domy, kaviarne, obchodíky. Na záver sme urobili malú súťaž o starom meste a výhercov odmenili.

Text: Jana Brliťová, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave

ZO SPOLKOVEJ ČINNOSTI

Vážení priatelia, dovoľte, aby som poinformovala o činnosti Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave. Zameriam sa najmä na uplynulý rok 2017 a práve prebiehajúci rok 2018. Počet členov je stabilizovaný, v súčasnosti má 85 členov. Tak ako každoročne, aj plán našich aktivít na rok 2017 sme odsúhlasili na koncoročnej spoločnej schôdzi predošlého roku.

Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižníc 2017

Spolkový knihovnícky rok v našom kraji bol aj v roku 2017 bohatý. Od 13. do 17. marca 2017 sa uskutočnil Týždeň slovenských knižníc. Zapojilo sa 30 verejných knižníc v rámci TTSK, z toho 4 regionálne, 9 mestských, 17 obecných knižníc.

Okrem verejných sa do TSK zapojili aj akademické knižnice – UK Trnavskej univerzity a UK Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Spolu za všetky knižnice kraja sa uskutočnilo okolo 250 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo cca 12 000 návštevníkov. Už po druhý raz sa realizovali knižničné hliadky. Do projektu „Knižničná hliadka“ sa zapojili Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Záhorská knižnica v Senici, Univerzitná knižnica UCM, prichytení čítajúci boli odmenení (zápisným zadarmo, knižkou, zľavovým poukazom, či propagačnými predmetmi). Napríklad Knižničná hliadka z knižnice UCM odmenila 22 čítajúcich.

Knižničná hliadka - pristihnutí pri čítaní

Noc s Andersenom sa konala 31. marca až 1. apríla 2017. Do tohto medzinárodného podujatia (18. ročník) sa v roku 2017 zapojilo v rámci Trnavského samosprávneho kraja 12 verejných knižníc, ktoré privítali spolu 385 hostí, z toho 324 detí. Knižnica v Trnave nocovala nielen v hlavnej budove, ale aj v pobočke Tulipán. O čítaní a nečítaní bol názov odborného seminára pre pracovníkov knižníc zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Prí-

tomných bolo 40 účastníkov, uskutočnil sa 24. mája 2017 v čítárni KJF v Trnave. Okrem Krajskej pobočky SSKK TT boli spoluorganizátormi Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity a Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Téma seminára bola zvolená k roku čitateľskej gramotnosti. Podrobnejšie sme o tomto seminári písali v Knižničnom spravodajcovi č. 2/2017 a na webovej stránke KJF v Trnave.

Letná burza kníh

bovala členka výboru spolku Jana Brlit'ová. Vyžrebovaní šťastlivci dostali 3 nové knihy a 5 jubilejných zápisníkov KJF. Počas burzy bolo predaných cca 995 kníh.

Účastníci odbornej exkurzie do Komárna

Verejnou mimoriadne obľúbená burza kníh sa uskutočnila v termíne od 28. júna do 30. júna 2017 v priestoroch čítarne KJF v Trnave. Knihy boli dovezené aj z univerzitných knižníc v Trnave a z niektorých regionálnych a obecných knižníc (Senica, Abrahám). Členovia spolku sa striedali v službe podľa rozpisu. V piatok, 30. júna 2017, sa uskutočnilo žrebovanie tiketov, ktoré dostali tí, ktorí si zakúpili v rámci burzy knihy. Žrebovala

Odborná exkurzia do knižníc v Komárne sa konala 20. septembra 2017. Mala 50 účastníkov. Článok o exkurzii napísala B. Jakubáčová a je zverejnený v Knižničnom spravodajcovi č. 2/2017 a tiež Ruženka Šípková, ktorej článok je zverejnený na www.kniznicatrnava.sk.

Spolkový rok 2017 sme ukončili slávnostnou členskou schôdzou 13. decembra 2017 o 10.00 hod. v Divadle Jána Palárika v Trnave. Prvú časť tvorilo divadelné predsta-

venie Palárik alebo Beskydov. Potom nasledovala samotná schôdza v Zrkadlovej sále DJP.

Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižníc 2018

Aj v roku 2018 je spolkový život bohatý na aktivity:

Týždeň slovenských knižníc sa uskutočnil 5. – 10. marca 2018 a v našom kraji ho otvoril Marek Neštický, podpredseda TTSK. 23. marca 2018 sa konal 18. ročník akcie na podporu čítania detí Noc s Andersenom. Zapojilo sa 9 verejných knižníc, 367 účastníkov, z toho bolo 289 detí. V KJF v Trnave to bol 17. ročník a na otvorení sa aktívne zúčastnil Jozef Viskupič, predseda TTSK.

Celoslovenský seminár Firemná kultúra a proklientský prístup v knižnici bol

podporený z grantu FPU a uskutočnil sa na pokračovanie v troch termínoch: 24. mája 2018; 31. mája 2018; 7. júna 2018. Lektorkami boli PhDr. Zuzana Ochárovichová (prvý deň) a Mgr. Ivica Osvaldová (druhý a tretí deň seminára). Podrobnejší článok je uverejnený v tomto čísle Knižničného spravodajcu.

Čo nás čaká ešte v tomto roku? V čase expedovania tohto čísla sa koná letná burza kníh v termíne 25. – 29. júna 2018. Záverečné žrebovanie bude 29. júna 2018 o 15.00 hod. v priestoroch čítárne KJF v Trnave.

Odborná exkurzia do knižníc vo Viedni bude v termíne 19. septembra 2018. Financovaná bude z výťažku z burzy a poplatok bude pravdepodobne 2 € pre členov spolku, 3 € pre nečlenov.

Výročná volebná schôdza sa uskutoční v decembri. Tohto roku sa skončí funkčné obdobie členov výboru vrátane predsedníčky, preto sa uskutočnia voľby nového výboru, ktorého členovia si následne zvolia nového predsedu Krajskej pobočky SSKK v Trnave. Súčasťou schôdze bude aj oceňovanie knihovníkov podľa pravidiel schválených v roku 2010. V tomto čísle zverejňujeme výzvu na návrhy na udelenie ocenenia. Z doručených návrhov výbor vyberie vhodných kandidátov na ocenenie. Počet a zloženie vybraných kandidátov určujú Pravidlá udeľovania ocenení KPSK v Trnave z roku 2010, ktoré sú uverejnené aj na www.kniznicatrnava.sk.

Verím, že sa stretne pri najbližších podujatiach Krajskej pobočky SSKK v Trnave.

Text: Lívia Koleková, predsedníčka KP SSKK v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

VÝZVA

na podávanie návrhov na udeľovanie ocenenia

Pamätný list Krajskej pobočky

Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave

Pamätný list môže byť udelený

a) fyzickej osobe – knihovníkovi pri príležitosti:

- významného profesijného počinu v oblasti knižničných odborných činností,
- významného pracovného jubilea (minimálne 25 rokov činnosti v oblasti knihovníctva),
- v súvislosti s dlhodobou kvalitnými pracovnými výsledkami, presahujúcimi rámec záberu knižnice, v ktorej pôsobí,
- životného jubilea (minimálne 50 rokov) v nadväznosti na dlhodobé dosahovanie kvalitných výsledkov v oblasti knihovníctva.

b) členskej knižnici KP SSKK pri príležitosti:

- významného výročia, minimálne 50 rokov od založenia knižnice,
- významného profesijného počinu v oblasti knižničných činností.

Návrhy môžu predložiť členovia Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc z jednotlivých knižníc.

Písomný návrh na udelenie ocenenia musí obsahovať:

1. Ak navrhujem inštitúciu:

- a) názov, zriaďovateľ, kontaktná adresa navrhovanej inštitúcie,
- b) zdôvodnenie návrhu (príležitosť udelenia, dosiahnuté pracovné výsledky),
- c) meno a podpis navrhovateľa,
- d) dátum, podpis a súhlas štatutárneho zástupcu navrhovanej inštitúcie.

2. Ak navrhujem jednotlivca:

- a) meno, priezvisko, titul, kontaktná adresa navrhovaného jednotlivca,
- b) zdôvodnenie návrhu (príležitosť udelenia, životné jubileum, dĺžka praxe, dosiahnuté pracovné výsledky),
- c) meno a podpis navrhovateľa,
- d) dátum, podpis a súhlas navrhovaného.

Návrhy je možné podať písomne do rúk členom výboru Krajskej pobočky SSKKK, alebo na sekretariáte Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave, Rázusova 1, 918 20 Trnava,

do 30. septembra 2018.

Z doručených návrhov výbor KP SSKK vyberie vhodných kandidátov na ocenenie. Počet a zloženie vybraných kandidátov na ocenenie určujú Pravidlá udeľovania ocenení KPSSK v Trnave z r. 2010.

Ocenenia sa budú odovzdávať pri príležitosti konania valného zhromaždenia KP SSK v decembri 2018.

Trnavský samosprávny kraj · Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave · Galéria Jána Koniarka v Trnave
Divadlo Jána Palárika v Trnave · Západoslóvenské múzeum v Trnave · Fond na podporu umenia

6. 8. – 10. 8. 2018

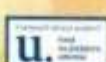
od 8.00 – 16.00 hod.

pre detských čitateľov Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave od 7 do 12 rokov

Cena: 50 € (v cene: desiata, obed, pitný režim, vstupné)

Program: hravé aktivity, súťaže, tvorivé dielne, návšteva Galérie Jána Koniarka v Trnave, Západoslóvenského múzea v Trnave, Divadla Jána Palárika v Trnave, výlet do historickej knižnice v Oponiciach

INFO: 033/5511782, www.kniznicatrnava.sk, email: detske@kniznicatrnava.sk

PAMÄTNÉ MEDAILY PRE KNIHOVNÍKOV

Pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí dňa 17. mája 2018 si Trnavský samosprávny kraj pripomenul záslušnú prácu pracovníkov, umelcov a aktérov v oblasti kultúry. Predseda TTSK Jozef Viskupič spoločne s podpredsedami kraja Józsefom Berényim a Marekom Neštickým ocenili v Zrkadlovej sále Divadla Jána Palárika v Trnave dvanásť osobností a jeden kolektív.

Medzi ocenenými boli aj naši dlhoroční kolegovia PhDr. Július Bartek z Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave a pani Mária Stanková zo Záhorskej knižnice v Senici.

PhDr. Bartek v KJF v Trnave pracuje od roku 1983. Ako nevidiaci knihovník pracuje v oddelení pre nevidiacich. Spolupracuje so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a s Úniou pre nevidiacich a slabozrakých SR. Zabezpečuje požičiavanie zvukových kníh, pravidelne organizuje premietanie filmov s audio komentárom pre nevidiacich a slabozrakých a spolupodiel'a sa na aktivitách, ktoré sú organizované pre nevidiacich, napr. súťaž v písaní Braillovým písmom, Biela pastelka, ap. Úzko spolupracuje s oddelením detskej literatúry na cykle podujatí Žijú medzi nami, aby deťom priblížil svet nevidiaceho človeka.

Pani Mária Stanková pracuje v Záhorskej knižnici v Senici od roku 1985. V súčasnosti zastáva pozíciu vedúcej útvaru knižnično-informačných služieb. Jej doménou je oddelenie odbornej literatúry Tu okrem riadiacej práce spracováva rešerše a zabezpečuje MVS, desiatky hodín venuje informačnej výchove. Dá sa povedať, že je akousi sprievodkyňou ľudí vo svete informácií a dokumentov, ktoré potrebujú počas štúdia. O tom, že túto prácu vykonáva dobre, svedčia desiatky spokojných čitateľov. Zároveň je dlhoročnou predsedníčkou Základnej organizácie Odborového zväzu knižníc.

Srdečne blahoželáme!

*Text: Emília Dolníková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Katarína Soukupová, Záhorská knižnica v Senici*

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 45, č. 1, rok 2018

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Emília Dolníková, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová, Júlia Kubíková

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 20 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09

ISSN 1339-4991